

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р АНИ ДИМОВА ЗЛАТЕВА,

за дисертационен труд на тема:
**„Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас чрез
дигитална обработка на фотографски изображения в
обучението по изобразително изкуство”**

за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР”

на **Камен Мариус Теофилов**

докторант в редовна форма на обучение
по: научна област 1. Педагогически науки,
професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...,
научна специалност 05.07.03. Методика на обучението по
изобразително изкуство
към Катедра „Визуални изкуства, теория и методика“ на
Шуменски университет „Епископ Константин Преславски”

I. Данни за дисертанта:

Камен Мариус Теофилов е роден на 01.10.1975 г. Завършва висше образование в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски”, специалност „Педагогика на обучението по изобразително изкуство” (2002). От 2013 работи в същия университет, първоначално като технически сътрудник, а от 2017 г. и като асистент по теория и методика на изобразителното изкуство.

II. Данни за докторантурата:

По моя преценка представените от Камен Мариус Теофилов материали свързани със защита на дисертационния труд са в съответствие с условията и реда, установени в ЗВО (Глава V), Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, както и с правилника за развитието на академичния състав в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски”. По-важните документирани процедури са:

- Зачисляване на Камен Мариус Теофилов за докторант на самостоятелна подготовка със заповед № РД 10-446/25.02.2015 г. Изпълнени са всички изисквания, отчетени са всички дейности и са положени всички изпити по индивидуалния учебен план на докторанта, одобрен и приет от

обучаващото звено – Катедра „Визуални изкуства, теория и методика“ на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“.

- Съгласно заповед № РД-10-459/02.03.2018 г. на Ректора на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Камен Мариус Теофилов е отчислен с право на защита и е определен състава на научното жури, във връзка с открита процедура за защита на дисертационния труд.

Заявявам, че предвид така изложените факти за хода на докторантурата и за подготовката и обсъждането на дисертационния труд на Камен Мариус Теофилов, **не намирам** допуснати нарушения в процедурата.

III. Данни за дисертацията и автореферата:

Дисертационният труд на Камен Мариус Теофилов е с обем от Дисертацията съдържа 244 страници основен текст и включва четири глави, увод, заключение и изводи и литература. Като отделно книжно тяло е оформено приложение с обем 126 страници.

В увода на дисертацията си К. Теофилов обосновава актуалността и дисертабилността на проблема за „Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас чрез дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство“ и необходимостта от аналитичното му изясняване в научната литература, подчертавайки връзката между широкото навлизане на дигиталните технологии е живота на съвременния човек и произтичащата от това необходимост за ориентиране на обучението към формиране на умения за дигитална обработка на фотографски изображения.

В първа глава, с обем 71 страници, хронологично е представена еволюцията на фотографията в контекста на изобразителното изкуство. Авторът обстойно разглежда в исторически план фотографията от нейната поява в първоначалния ѝ вид, развитието на аналоговите и цифрови изображения, и стига до изясняването на способите за манипулация на дигитално фотоизображение посредством програмата Photoshop и начините за композиране.

Във втората глава на дисертацията, с обем от 68 страници К. Теофилов се спира на подходите при развитие на креативността на учениците в контекста на дигиталните компетенции. Опирайки на се теориите на Ж. Пиаже и Л. Виготски авторът разглежда значението на играта за развитието на креативността в контекста на образователния процес и представя разработеният Е. Торенс тест, в който креативността е концептуализирана чрез дивергентното мислене и може да се използва за изследване на

творческите заложи при децата. Засегнат е и проблема за поддържане на мотивацията за учене, знания и творчество, както и връзката между креативност и въображение. В същата глава авторът отделя нужното внимание и на особеностите изобразителната дейност на учениците от V и VI клас от гледна точка на възрастовата психология, на традиционните и интерактивни методи на обучение и резултатността от тяхното прилагане в образователния процес. Анализирани са дигиталните компетенции в контекста на обучението по изобразително изкуство в V и VI клас и е извършен съпоставителен анализ на учебното съдържание по информационни технологии и изобразително изкуство за V и VI клас на СУ.

В третата глава на дисертацията е с обем от 21 страници е представена методологията на експерименталното изследване в избраната научна област. При уточняването на концептуалната рамка на изследването са формулирани целта, задачите, обект, предмет и хипотеза на експерименталната работа. Представена е диагностична методика и методите на изследване, включени в хода на експеримента. Ясно са определени показателите за оценка на получените резултати, свързани с изобразителната грамотност и художествената изразителност.

В четвъртата глава са представени методически модел за активизиране на креативността и направен анализ от резултатите на неговото провеждане. В методическия модел ясно са планирани темите и дейностите необходими за осъществяване на експеримента. Разработени са уроци, необходими за осъществяването му. Анализът на резултатите е извършен на базата на подбраните критерии и показатели и получените данни са нагледно представени в графичен и табличен вид.

На базата на проведената изследователска работа са формулирани съответните изводи и препоръки.

Представеният автореферат, с обем от 44 страници, коректно отразява дисертационния труд в синтезиран вид.

IV. Научни приноси:

1. Извършен е задълбочен исторически обзор на развитието на фотографията в контекста на изобразителните и визуални изкуства.
2. Разработен е авторски методически модел „Рисунка в дигитална среда чрез използване на графичен редактор” за активизиране на творческата креативност чрез дигитална обработка на фотографски изображения. Приложимостта на модела е проверена чрез система от уроци в реална училищна среда.

- Представени са способите за манипулация на дигитално фотоизображение посредством програмата Photoshop, адаптирани за нуждите на педагогическата практика;
  - Разгледани са дигиталните компетенции в контекста на обучението по изобразително изкуство в V и VI клас и е извършен задълбочен съпоставителен анализ на учебното съдържание по информационни технологии и изобразително изкуство за V и VI клас на СУ.
  - Създаден е методически модел за активизиране на креативността.
3. Мотивирано е обоснована необходимостта от включването на дигиталната обработка на фотоизображения в системата на учебното съдържание и учебните програми по изобразително изкуство за 5. и 6. клас. За тази цел е разработен проект за годишно разпределение по учебния предмет изобразително изкуство.
  4. Създадена и апробирана е система от критерии и показатели за оценка на фотоизображения, създадени в хода образователния процес по изобразително изкуство при прилагане на създадения от автора методически модел, както и използваният диагностичен инструментариум.

V. Публикации и участия в научни форуми:

Камен Мариус Теофилов има необходимия брой публикации по темата на дисертационния си труд:

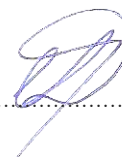
1. 2017 г. - Теофилов 2017: Теофилов, К. Креативността и креативните прояви като аспект на новите учебни програми за 5. и 6. клас на средното училище. – В: Сборник с научни трудове от Пътуващ семинар „Иновации в образованието” на ШУ „Епископ Константин Преславски”, Шумен, 2017.
2. 2017 г. - Теофилов 2017: Теофилов, К. Някои приложения на програмата Photoshop в часовете по изобразително изкуство в средното училище. – В: Сборник с доклади от Научната конференция „Иновации в образованието“ на ПФ на ШУ „Епископ Константин Преславски”, Шумен, 2017.
3. 2015 г. - Теофилов 2015: Теофилов, К. Психологически аспекти на творческия процес. – В: Годишник на ШУ „Епископ Константин Преславски” (25 – 27.09.2015), Шумен: УИ „Епископ Константин Преславски”, 2015, с. 542 – 546.

VI. Заключение:

След запознаване с представения от Камен Мариус Теофилов дисертационен труд на тема „Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас чрез дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство”, автореферата и публикациите на кандидата, и извършения от мен анализ на значимостта и на съдържащите се в тях научни приноси, намирам за основателно да дам своята обща **положителна оценка**. Считам, че представеният за рецензиране дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за РАСРБ.

В заключение, предлагам на **Камен Мариус Теофилов** да бъде присъдена образователната и научна степен „**доктор**” по научната специалност 05.07.03. Методика на обучението по изобразително изкуство, в научна област 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... .

Изготвил становището: .....

(доц. д-р АНИ ЗЛАТЕВА)

03.09.2018 г.
гр. Стара Загора